

Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Gwella ffordd yr A465 Rhan 2
Gwybodaeth ychwanegol gan Lywodraeth Cymru

Bu'r Pwyllgor yn craffu ar Lywodraeth Cymru o ran Gwella ffordd yr A465 Rhan 2 ar 28 Medi 2020. Cytunodd Llywodraeth Cymru i ddarparu'r wybodaeth ychwanegol a ganlyn i'r Pwyllgor:

- Tabl gyda manylion yr holl brif gynlluniau ffyrdd, a'r costau cysylltiedig â hwy, a ddarparwyd yn ystod y 12 mlynedd diwethaf.
- Dyddiadau cau'r 6 ffordd sy'n weddill a drefnwyd ar gyfer rhwng nawr a diwedd arfaethedig prosiect yr A465 Rhan 2.
- Rhowch fanylion am brosiectau cymunedol a gaiff eu cynnal fel rhan o'r prosiect Rhan 2.
- Tabl yn dangos cynlluniau wedi'u cwblhau sydd wedi defnyddio model contract ymwneud cynnar gan gontractwr (ECI) er 2015, gyda gwybodaeth gryno am ddyddiadau cwblhau gwirioneddol o gymharu â dyddiadau cwblhau a drefnwyd, a'r gost o gymharu â'r gyllideb.

PROSIECTAU CEFNFFYRDD MAWR

Manylion yr holl gynlluniau ffyrdd mawr a'u costau cysylltiedig a gwblhawyd yn y 12 mlynedd diwethaf 2008-2020

+

Yn cynnwys cynlluniau sydd wedi'u cwblhau ac wedi dilyn model contractau'r ECI ers 2015, gyda gwybodaeth gryno: gwir ddyddiad cwblhau o'i gymharu â'r dyddiad a arfaethwyd a'r gost o'i chymharu â'r gyllideb.

Prosiect a'i statws cyfredol	Amcangyfrif o'r gost adeg KSA3 (£M)	Amcangyfrif o'r gost adeg rhoi'r contract adeiladu - KSA6 (£m)	Amcangyfrif/cost derfynol alldro (£m)	Sylwadau
A465 darn 1 Y Fenni i'r Gilwern Cwblhawyd Mai 2008		25.2m	56.9	Dim ECI ICE Traddodiadol 5ed.
A5 Pont Melin Rhug Cwblhawyd Awst 2008			5.1	Dim ECI
A470 Blaenau Ffestiniog i Gancoed Cwblhawyd Medi 2008			16.5	Dim ECI
A470 Llanwrst i'r Hafod Mai 2009			4.6m	Dim ECI
Lledu'r M4 Cas-bach i Coryton Cwblhawyd Ion 2010	81.5 (Tach 2002)	99.3 (Chw 2007)	95.8 (Maw 2010)	ECI
A40 Sanclêr i Hwlfordd (a) A40 Penblewin i Barc Slebets Cwblhawyd Maw 2011	27.6 (Maw 2005)	40.5 (Rha 2008)	41.4	ECI Bu cynnydd yn y gost o KSA3 ymlaen oherwydd chwyddiant, oedi annisgwyl o 14 mis am i'r Cyngor Sir barhau ei wrthwynebiad gan ofyn am weithdrefnau arbennig y Cynulliad a gorchymyn rhagor o waith a derbyn costau ychwanegol yn sgil newid safon y dyluniad.

Prosiect a'i statws cyfredol	Amcangyfrif o'r gost adeg KSA3 (£M)	Amcangyfrif o'r gost adeg rhoi'r contract adeiladu - KSA6 (£m)	Amcangyfrif/cost derfynol alldro (£m)	Sylwadau
A470 Penloyn i Dan Lan, Llanrwst Cwblhawyd Ebr 2011	Heb ei baratoi	6.4 (Hyd 2008)	5.8	Dim ECI
A483 Ffordd Liniaru Four Crosses Cwblhawyd Gor 2011	4.1 (yn KSA4) (Hyd 2006)	6.48 (Ion 2010)	6.67	Dim ECI Bu cynnydd yn y gost yn sgil darganfod archeoleg annisgwyl yn ystod y gwaith adeiladu.
A487 Porthmadog, Minffordd a Thremadog Cwblhawyd Hyd 2011	26.4 (Maw 1994)	60.1 (Rhag 2009) Nodwyd ffigur o 53.7 cyn hynny, ond ni chynhwysai chwyddiant.	55.5	ECI
A470 Cwm-bach i'r Bontnewydd-ar-Wy Cwblhawyd Rha 2011	25 (Tach 2005)	50.9 (Chw 2010)	50.7	ECI
A487 Glandyfi Cwblhawyd Meh 2013	Heb ei baratoi	14.97	20.14	Dim ECI Bu cynnydd yn y gost oherwydd amodau tir nas rhagwelwyd gan arwain at waith ychwanegol ac oedi. Mynnodd Network Rail newid y dyluniad yn ystod y gwaith adeiladu gan amharu'n fawr ar y rhaglen. Bu oedi hefyd oherwydd yr Ymgymerydd Statudol.
A4810 Ffordd fynediad i'r gwaith dur Cwblhawyd Medi 2013	Heb ei baratoi	18.75 (Tach 2011)	24.95 (Medi 2013)	Dim ECI Bu cynnydd yn y gost oherwydd chwyddiant, cynyddu'r cwmpas ac oedi â dargyfeiriadau'r ymgymerydd statudol
A470 Maes yr Helmau i Cross Foxes Cwblhawyd Hyd 2013	7.9 (2004)	11.33	12.25	Not ECI Bu cynnydd yn y gost oherwydd oedi cyn rhoi'r contract (oherwydd gweithdrefnau statudol) a effeithiodd ar y rhaglen adeiladu gan arwain at oedi.

Prosiect a'i statws cyfredol	Amcangyfrif o'r gost adeg KSA3 (£M)	Amcangyfrif o'r gost adeg rhoi'r contract adeiladu - KSA6 (£m)	Amcangyfrif/cost derfynol alldro (£m)	Sylwadau
A470 Gelligemlyn, Ganllwyd Cwblhawyd Ebrill 2014	7.3 (Tach 2007)	8.61	10.7	Dim ECI Bu cynnydd yn y gost oherwydd amodau tir nas rhagwelwyd gan arwain at newid y dyluniad a chostau ychwanegol/estyn y rhaglen. Tylluan wen yn nythu ar y safle wedi gohirio'r rhaglen.
A477 Sanclêr i'r Ros-goch Cwblhawyd Ebrill 2014	41.6 (Tach 2006)	64.4 (Ion 2012)	72.1 (Gor 2014)	ECI Bu cynnydd yn y gost rhwng KSA3 a KSA6 oherwydd cynnydd ym mhris tir, chwyddiant a chynyddu'r cwmpas. Bu cynnydd yn y gost alldro derfynol yn sgil darganfod archeoleg o bwys cenedlaethol, tywydd eithafol, costau nas rhagwelwyd i groesi'r Prif Gyflenwad Nwy pwysau uchel lle nad oedd y cwmni nwy wedi diogelu'r bibell rhag gwaith yn y dyfodol.
A465 Y Fenni i Hirwaun – Rhan 3 Tredegar i Fryn-mawr Cwblhawyd Medi 2015	43.8 (Tach 2000) Hanesyddol 148.4 KSA3 (Aws 2009) (167.2 o'i godi gan ddefnyddio mynegeion chwyddiant hyd ddechrau'r dyddiad adeiladu – Tach 12)	167.8 KSA6 (Tach 2012)	163.97 Alltro terfynol ym Medi 2020	Cwblhawyd ac agorwyd y cynllun ym Medi 2015. Cwblhawyd y Cynllun ECI yn brydlon ac o fewn y gyllideb. Cafodd ei ran-gyllido, tua £78m, gan yr ERDF.
A4232 Dolen Dwyrain y Bae – cwblhawyd 2017	£26m Ion 2015	£52 Maw 2016	£54.8 Gor 2017	Dim ECI Contract Dylunio ac Adeiladu (D&B) – wedi'i gwblhau'n brydlon

Prosiect a'i statws cyfredol	Amcangyfrif o'r gost adeg KSA3 (£M)	Amcangyfrif o'r gost adeg rhoi'r contract adeiladu - KSA6 (£m)	Amcangyfrif/cost derfynol alldro (£m)	Sylwadau
M4 Twnelau Bryn-glas – wedi'i gwblhau		£40m Rha 2015	£40.3 Rha 2018	Dim ECI Contract Dylunio ac Adeiladu – wedi'i gwblhau'n brydlon
M4 Cyffordd 28 – cwblhawyd 2018	£19.28m Meh 2014	£20.71m Chw 2017	£19.9 Ebr 2020	ECI– wedi'i gynnal yn brydlon o fewn y gyllideb
A483 ffordd osgoi'r Drenewydd – cwblhawyd 2019	£101 Meh 2013	£95m Chw 2016	110.2 (Aws 2020)	Cwblhawyd ac agorwyd y cynllun Chwefror 2019. ECI – wedi'i gwblhau 3 mis cyn y dyddiad – gwario mwy na'r gyllideb oherwydd gorwariant gan y contractwr ar ddylunio a goruchwylio, gwaith paratoi'r safle a gofynion staff, draeniad, strwythurau, gwaith cloddio a chynnydd yn nghost y tir.

Gofynnodd y Pwyllgor am ddyddiadau'r 6 chynllun cau ffyrdd rhwng nawr a diwedd cam 2 prosiect yr A465.

- Gwener 16/10/20 – Llun 19/10/20
- Gwener 13/11/20 – Llun 16/11/20
- Gwener 04/12/20 – Llun 07/12/20

Nid ydym wedi penderfynu eto pryd y caiff y ffyrdd eu cau yn 2021, ond pan fyddwn, byddwn yn rhoi gwybod i'r Pwyllgor.

Gofynnodd y Pwyllgor am fanylion y prosiectau cymunedol fydd yn cael eu cynnal fel rhan o'r prosiect Adran 2.

Fel cydnabyddiaeth o'r tarfu a ddaw ac er mwyn cadw perthynas dda â phobl lleol, mae Llywodraeth Cymru wrthi'n trafod ag awdurdodau lleol, aelodau etholedig lleol a grwpiau buddiant i ddatblygu rhestr o brosiectau gwaddol bychan posibl er lles cymunedau lleol ar hyd y llwybr.

Mae nifer o gynigion wedi'u cyflwyno gan aelodau'r cyhoedd a grwpiau lleol ond mae'r broses wedi dod i stop oherwydd COVID-19 ond bydd yn ail ddechrau nawr.

Unwaith y bydd yr holl gynigion wedi dod i law, byddwn yn eu didoli er mwyn creu pecyn y gallwn ei gyflwyno i'r Gweinidog ei gymeradwyo.

Dyma enghreifftiau o brosiectau sydd wedi cyrraedd hyd yma ar gyfer eu hystyried:

- Maes parcio cymunedol sy'n cysylltu â llwybrau teithio llesol, a rhwydwaith ogofâu lleol
- Gwelliannau i'r droedffordd a llwybr coetir trwy gynefin newydd i ystumod
- Pecyn o adnewyddu celfi i greu ardal amwynder lleol ar hen safle picnic Clydach.

Bydd yn anodd cynnal asesiad gwerth am arian o'r cynigion hyn. Bydd yr asesiad yn seiliedig ar eu dosbarthu'n deg rhwng y cymunedau ar hyd y llwybr a'u bod yn bodloni amcanion lleol.

Ni fydd y cynlluniau a penderfynir bwrw ymlaen â nhw'n rhan o'r prif gontract adeiladu a byddant yn cael eu cynnal gan gontractwr gwahanol naill yr un pryd â'r cynllun deuoli neu ar ôl ei orffen. Cytunir ar yr amserlen ar ôl cytuno ar y pecyn. Bydd y Pwyllgor yn cael copi o'r rhestr derfynol.